

T.C. Sağlık Bakanlığı

YENİDOĞAN SERVİSİNDE TEMİZLİK VE DEZENFEKSİYON TALİMATI

Doküman No: EN.TL.37

Yayın Tarihi: 01.11.14

Revizyon No:01

RevTarihi:01.04.18

Sayfa No:1/1

1.0.AMAÇ: :Yenidoğanda hastane kaynaklı enfeksiyonların önlenilmesinde yoğun bakım ve servis ünitelerinde gerekli temizlik ve dezenfeksiyon uygulama ilkeleri ve yöntemlerini, malzeme seçimi ve kullanım ilkelerini belirlemektir.

2.0.KAPSAM: Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesinde (YYBÜ) ve Yenidoğan Servisinde (YDS) görev alan tüm çalışanlar ve hastayla ilgili herkesi kapsar.

3.0.SORUMLULAR

4.0.TANIMLAR

5.0.UYGULAMALAR

5.1. Temizlik ve Dezenfeksiyon

1. Ünite, toz oluşturmeyen bir temizleme sistemiyle, günlük olarak (gereğinde daha sık aralıklarla) temizlenmelidir. Servis temiz ve tozsuz tutulmalıdır. Standart tip taşınabilir elektrik süpürgeleri YYBÜ'lerinde kullanılmamalıdır. (Hasta bakım alanlarının bulunduğu bölge mümkünse merkezi elektrik süpürgesi ile temizlenir.)
2. Zemin temizliği günlük olarak deterjanlı su ile yapıldıktan sonra dezenfeksiyonu yapılmalıdır. Dezenfeksiyonda 10 klor tablet/15 litre su veya 1/100 çamaşır suyu kullanılması önerilir.
3. Duvarlar, camlar, raflar periyodik olarak deterjanlı su ve bez ile yapılmalıdır.
4. Özellikle musluklar ve lavabolar her vardiya deterjanlar ile temizlenmelidir.
5. Hasta bakım alanlarında halı olmamalıdır. Destek alanlarındaki halılar ve koltuklara, elektrikli süpürge ile vakum yapılmalı ve şampuan ile temizlenmelidir. Temizlik makineleri hasta bölgesinin dışında boşaltılmalıdır.
6. Aspirasyon mayi, drenaj mayi ve idrar gibi vücut sıvıları ayrı bir odada, el yıkama amacıyla kullanılmayan lavabo veya gidere vb. boşaltılmalıdır. Sistemin dezenfeksiyonu 1/100 çamaşır suyu ile sağlanmalıdır.
7. Monitörler, tıbbi alet paneli gibi hastaya kullanılan araç-gereçler püskürtmeli yüzey dezenfektanı ile her gün silinir (clenasept vb.)
8. Dolapların tezgahları, hemşire bankosu, etajerler, hasta tedavi arabaları gibi yüzeyler rutin olarak günde bir kez deterjan ve sonrasında dezenfektanlı bir bezle (1 klor tablet/1,5 litre su veya 1/100 çamaşır suyu ile ıslatılmış) temizlenip dezenfekte edilmelidir. Yüzey dezenfeksiyonu gereken durumlarda quarterner amonyum bileşikler (cleansept vb.) hidrojen peroksit uygulanabilir. Fenolik bileşikler, bilirubinemi oluşturacağı için kullanılmamalıdır.
9. Yoğun bakım odalarında kullanılan bilgisayarlar ve klavyeler temiz tutulmalı, her gün bir defa ve ayrıca her kirlendiğinde dezenfekte edilmelidir.
10. Yüze kan ve enfekte hasta çıktıları dökülmüşse; kabası atılacak bir bezle alındıktan sonra 3,5 klor tablet/1 litre su veya 10/100 oranında hazırlanmış çamaşır suyu ile dezenfekte edilir.
11. Yeni doğan kuvözlerine konan oyuncaklar enfeksiyon kaynağı olabilir.

T.C. Sağlık Bakanlığı

YENİDOĞAN SERVİSİNDE TEMİZLİK VE DEZENFEKSİYON TALİMATI

Doküman No: EN.TL.37

Yayın Tarihi: 01.11.14

Revizyon No:01

RevTarihi:01.04.18

Sayfa No:1/1

12. İnşaat ve onarım çalışmalarında yıkıntılar fungal sporlar içerebilir, bu esnada yeni doğanlar ayrı bir alana taşınmalıdır.

6.2. Kuvözlerin Temizliği ve Dezenfeksiyonu:

- a. Kullanım sonrası ve her bebek değişiminde, kuvöz, açık yatak ve bebek kotlarının temizliği ve dezenfeksiyonu yapılmalıdır.
- b. Kuvözlerin kapakları ve dışı her gün temizlenmelidir.
- c. Bebek uzun süredir izleniyor ise kuvözüne en az haftada bir dezenfeksiyon işlemi uygulanmalıdır. Bu süre 1 kg'dan küçük bebekler için beş günde birdir. Dezenfeksiyon işlemi esnasında bebek, dezenfekte edilmiş bir başka kuvöze transfer edilmelidir. İçinde bebek varken, kuvözlerin dezenfeksiyonunda kimyasal dezenfektanlar kullanılmamalıdır.
- d. Kuvözlerin temizliğinde tek kullanımlık bez kullanılmalı ve tüm aşamalarda değiştirilmelidir.
- e. İşlem, yukarıdan aşağıya doğru su ve deterjan ile silme ve ayrı bir bezle durulama şeklinde olmalıdır.
- f. Temizlik günlük olarak ve ayrıca görünür kirlenme olduğunda yapılır.
- g. En yoğun kontaminasyon bölgesi olan dış kapaklar, bu kapakları saran yastıkçık ve kollar gün içinde en az bir kez dezenfektanla silinmelidir.
- h. Önce kuvözün tüm ayrılabilir parçaları ayrılarak yıkanabilecekler su ve deterjanla yıkanmalı, diğerleri günlük temizlikteki gibi silinmelidir.
- i. Dezenfeksiyon amacıyla 1/100 çamaşır suyu, % 70'lik alkol ve % 1 hidrojen peroksit veya kuvözde kullanılmasına uygun seçilmiş bir dezenfektan kullanılabilir. Fenolikler kullanılmamalıdır.
- j. Yüzeyler kuruduktan sonra, bebek kuvöze alınmalıdır.
- k. Kuvözlerin nemlendirici kapları, haftada bir ya da bebek değişiminde steril edilmeli, steril su ile doldurulmalıdır. Kullanılmadığında bu kaplar dezenfekte edilerek kuru halde saklanmalıdır.
- l. Kuvöz dezenfeksiyonu dışında fan ve filtre sistemlerinin bakımı ve değişimi, üretici firma önerilerine göre yapılmalıdır.
- m. Tekrar kullanımdan önce kuvözler havalandırılmalıdır. Kuvözler kullanılmayacak ise, nemlendirici bölümüne su konulmadan, dezenfeksiyon sonrası 24 saat boyunca ısıtılarak tam olarak kuruması sağlanmalıdır.

6.3 Solunuma Yardımcı Cihazların Temizliği ve Dezenfeksiyonu

A. Mekanik Ventilatör

- a. Ventilatörlerin iç temizlik bakım ve dezenfeksiyon işlemlerinde üretici firma önerileri dikkate alınır.

T.C. Sağlık Bakanlığı

YENİDOĞAN SERVİSİNDE TEMİZLİK VE DEZENFEKSİYON TALİMATI

Doküman No: EN.TL.37

Yayın Tarihi: 01.11.14

Revizyon No:01

RevTarihi:01.04.18

Sayfa No:1/1

- b.** Ventilatörlerin dış yüzeyleri, günlük olarak su ve deterjanla temizlenir ve 1/100 çamaşır suyu ile (ekran, panel gibi hassas yüzeyleri, tercihen %70'lik alkol ile) dezenfekte edilir. Mekanik ventilatör iç aksamaları rutin olarak sterilize veya dezenfekte edilmez.
- c.** Devreler tek kullanımlık olmalıdır. Tek kullanımlık olmayan devreler, kullanım sonrası sökülür, tek tek yıkanır, kurutulur, paketlenir ve steril edilir. Çok özel durumlarda yüksek düzey dezenfeksiyon uygulanarak devrelerin yeniden kullanılabilmesi belirtilmektedir. Ventilatör hortumları sık manipüle edilmemelidir.
- d.** Gözle görülür kirlenme ve işlev bozukluğu olmadıkça devreler değiştirilmemelidir. Kirlenme ve tıkanma (sekresyon, kan vb.)olduğu zaman değiştirilmelidir.
- e.** Devreler içinde oluşan sıvılar boşaltılarak hastaya gitmesi engellenmelidir. Ventilatörün tüp kısmında biriken sıvılar atılmalı, hastaya doğru akması engellenmelidir. İşlem sürecinde eldiven giyilmeli ve sekresyonların çevreye bulaşmaması sağlanmalıdır. Aspirasyon işlemi steril şartlarda yapılmalıdır.

B. Oksijen kanülleri ve maskeleri

- a.** Nazal oksijen kateter ve maskelerin, fonksiyonu bozulduğunda ya da gözle görünür kontaminasyon saptandığında, bir hasta kullanımı bittiği zaman değiştirilmelidir.
- b.** Oksijen flowmetre kapları içinde steril distile su kullanılmalıdır. Oksijen flowmetre kaplarındaki su miktarı azaldığında üzerine ekleme yapılmamalı, kaplar temizlenip dezenfekte edildikten sonra kuruması beklenmeli, kuruduktan sonra tekrar steril distile su konmalıdır. Hasta yattığı süre içerisinde manometre içindeki steril distile su günlük değiştirilmelidir.
- c.** Yeni bir hasta için bir önceki hastadan kalan oksijen flowmetre kapları kesinlikle kullanılmamalı, her yeni hasta için temiz ve dezenfekte edilmiş bir flowmetre kabı kullanılmalıdır.
- d.** Oksijen flowmetre kapları kullanılmadığı zaman kaplar içerisinde su bulunmamalı kuru tutulmalıdır.
- d.** Oksijen flowmetre kapları en az haftada iki kez 500ppm klor çözeltisi ile 15dk dezenfekte edilmelidir.

C. Nebulizatör

- a.** İlaç nebulizatörleri hastaya özel olmalıdır. Nebülizasyonda tek dozluk ampuller kullanılmalıdır. Nebülizasyon maskesi aynı hasta için kullanım arasında yıkanmalı, %70 'lik alkol ile silinmeli ve kuru olarak saklanmalıdır. Hasta değişiminde steril edilmelidir.
- b.** Sistemdeki tüm nemlendiricilerde steril su kullanılmalı, nemlendirici devrelerindeki sular günlük olarak değiştirilmelidir.

T.C. Sağlık Bakanlığı

YENİDOĞAN SERVİSİNDE TEMİZLİK VE DEZENFEKSİYON TALİMATI

Doküman No: EN.TL.37

Yayın Tarihi: 01.11.14

Revizyon No:01

RevTarihi:01.04.18

Sayfa No:1/1

D. Ambu

- a. Balon maske (Ambu) kullanım sonrasında steril edilmeli ya da yüksek düzey dezenfeksiyon uygulanmalıdır. Ambuların bağlantı çıkışlarındaki hidrofobik filtrelerin ne sıklıkta değişmesi gerektiği konusunda öneri yoktur.
- b. Hood başlıklarının aynı hastada kullanılmaktayken ne sıklıkta değiştirileceği konusunda bir öneri yoktur; ancak günlük olarak düşük düzey dezenfeksiyonu yapılmalıdır.
- c. Hood başlıkları aynı hastada kullanılırken günlük ve kirlendikçe temizlenip dezenfekte edilmeli, farklı hastalar arasında kullanılmadan önce yüksek düzeyde dezenfekte edilmelidir.
- d. Cilde değen ortak kullanım cihazları hastalar arasında temizlenmelidir. EPA onaylı bir dezenfektan veya %70 alkol kullanılmalıdır. Ortak kullanım ekipmanı eğer izolasyon odasında kullanılmışsa, hastanın gereksinimi bitimine kadar bu odada kalmalıdır.

E. Aspiratörler

- a. Her hasta için ayrı aspiratör olmalıdır. Hastaya özel ve tek kullanımlık plastik aspiratör kavanozları tercih edilmelidir.
- b. Ortak kullanımlık cam hazneli aspiratörler başka bir hastaya kullanılmadan önce mümkünse içindeki sıvı ayrı bir odada boşaltılmalı veya aspiratör kavanozları en fazla üçte ikisi dolduktan sonra sıcak su ile yıkanmalı, 1/100 çamaşır suyu ile dezenfekte edilip durulanmalı ve kurutularak kullanıma sokulmalıdır.

F. Diğer ekipmanlar

- a. Kritik olmayan aletler (Steteskop ve oftalmoskop gibi cihazlar, mezuralar, koltuk altı termometreler) her hasta için ayrı olmalıdır veya hastadan hastaya geçerken alkol vb. düşük düzey dezenfektanla dezenfekte edilmelidir.
- b. Monitör, cilt, doppler vb. aletlerin problemleri, tekrar kullanılabilir kan basıncı monitör kafaları, hastadan hastaya geçerken ve kirlendiğinde %70 alkol veya çamaşır suyu ile dezenfekte edilmelidir.
- c. Monitör gibi hassas cihazların temizleme sorumluluğu için net bir görevlendirme yapılmalı ve böyle cihazlar temizlik personeli tarafından sık sık ellenmemelidir. Firma önerisine uygun malzemeye zarar vermeyecek dezenfektan ile silinmesi önerilmektedir.
- d. İnfüzyon pompaları, monitörler ve IV sıvıların takıldığı uzun parçacıklar en az günde bir kez ve iki hasta arasında çamaşır suyu veya %70 alkol ile dezenfekte edilmelidir.
- e. Elektronik termometre problemleri ve kordonları günlük olarak ve kirlendiğinde %70-90 alkolle dezenfekte edilmelidir.
- f. Her hasta için ayrı bir glukometre ayrılması idealdir. Eğer ayrılamıyorsa diğer bir hastaya geçmeden önce dış yüzeyi dezenfekte edilmelidir. Cihaza zarar vermemek için üretici firmanın önerilerine dikkat edilmelidir.

- g. Bebek bakım tepsileri, tartı, vb. gibi deri ve mukoza teması olan ekipman her bebekten sonra 1/100 oranında çamaşır suyu ya da alkol ile dezenfekte edilmelidir. Tartı üzerinde tek kullanımlık örtüler tercih edilebilir.
- h. Otoskop uçlarının ve dil basacakların tek kullanımlık olması tercih edilmelidir. Tekrar kullanılabilir olanlar ise her hastadan sonra dezenfekte edilmelidir.
- i. Apse materyali gibi maddelerin laboratuara gönderilmesinde bulaşmalar fazladır. Bunlar kurala göre alınmalı, hemen özel kaplar ile ağız kapalı olarak gönderilmelidir.
- j. Tek kullanımlık malzemeler, kullanım sonrası steril edilerek tekrar kullanılmamalıdır.
- k. Kuvöz içindeki nemlendirme kapları, eğer merkezi nemlendirme yeterli geliyorsa kullanılmamalıdır. Eğer kullanılacaklarsa her 24 saatte bir boşaltılmalı, temizlenmeli, kurulanmalı ve doldurulmalıdır.

7.0.İLGİLİ DOKÜMANLAR

8.0.İLGİLİ KAYITLAR

HAZIRLAYAN	KONTROL EDEN	ONAYLAYAN
Enfeksiyon Kontrol Hekimi	Kalite Yönetim Direktörü	Mesul Müdür